

про те, що неправильна постановка навчальної та тренувальної роботи може з самого прикладного виду спорту вихолостити його прикладну сутність.

ВИСНОВКИ. Більшість дослідників вказують, що високої ефективності при вихованні професійно-прикладних фізичних якостей можна досягти за допомогою досить різноманітних засобів фізичної культури і спорту. Однак при підборі засобів фізичного виховання з метою ППФП має сенс провести диференційоване їх угруповання, що дозволить більш направлено і вибірково використовувати ці засоби в процесі фізичного виховання студентів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белинский М.Я. Профессиональная направленность физического воспитания студентов педагогических специальностей [Текст] / М.Я.Белинский, Р. С. Сафин. – М. : Высшая школа. – 1989. – 138 с.
2. Загорский Б.И. Профессионально-прикладная физическая подготовка в советской системе физического воспитания: методические разработки для студентов институтов физкультуры / Б.И.Загорский. – М., 1981. – 31 с.
3. Ильинич В.И. Профессионально-прикладная физическая подготовка студентов (научно-методические и организационные основы) / В.И.Ильинич. – Высшая школа, 1978. – 144 с.
4. Коваленко В.А. Физическая культура в обеспечении здоровья и профессиональной психофизической готовности студентов / В.А.Коваленко // Сб. "Физическая культура и спорт в РФ" (студенческий спорт). – М. : Полиграф-сервис, 2002. – С. 43–66.
5. Кожевникова Л. Вплив занять з фізичного виховання на зв'язок між фізичною підготовленістю і професійно-прикладною педагогічною спрямованістю студентів педагогічного факультету / Л.Кожевникова // Матеріали міжнародної наук.-практ. конф. "Фізична культура, спорт та здоров'я нації – нова епоха, нова генерація". – Миколаїв : МДПУ, 2002. – С. 100-105.
6. Цар І.О. Сучасний стан професійної підготовки фахівців гуманітарного профілю // Вісник Черкаського університету. - Випуск 136. - Серія: Педагогічні науки. - Черкаси, 2008. - С. 169-173.

Голуб Л.О., Кириленко Г.В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка

РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАКОНУ ТА ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ, НОРМАТИВНИХ АКТАХ ТА НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМАХ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Голуб Л.О., Кириленко Г.В. «Реалізація закону та Державної програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні, нормативних актах та навчальних програмах з фізичного виховання в загальноосвітніх закладах» У статті визначено ефективність функціонування системи фізичного виховання підростаючого покоління, щодо вирішення оздоровчих, освітніх та виховних завдань у контексті реалізації закону та Державної програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні, нормативних актах та навчальних програмах з фізичного виховання в загальноосвітніх закладах. Аналіз наукових джерел показав, що існуюча концепція фізичного виховання застаріла, потребує нового трактування організації навчально-педагогічного процесу, мети, завдань з фізичного виховання з врахуванням соціально-економічних тенденцій розвитку суспільства. Дослідники (Круцевич Т.Ю., 2007, Литвин О.Т., Булатова М.М., 2006, Білецька В.В., 2007, Тях І.О., 2008) вказують на відсутність науково-обґрунтованої системи нормативних оцінок фізичної підготовленості школярів, та звертають увагу на погіршення стану здоров'я та фізичної підготовленості школярів. Аналіз діючих програм показує, що існує невідповідність між змістом навчального матеріалу та інтересами і мотивами дітей до занять фізичною культурою і спортом, критеріїв оцінки фізичної підготовленості індивідуальним можливостям і особливостям фізичного стану дітей. Треба відзначити недостатню кількість використання засобів, які спрямовані на максимальну реалізацію оздоровчих завдань, відсутність інноваційних технологій сучасних наукових досягнень у практиці фізичного виховання. Аналіз проблеми організації системи фізичного виховання на основі аналізу літературних джерел і практичного досвіду роботи дозволив визначити причини неефективності її функціонування:

- застаріла концепція системи фізичного виховання в школі, яка потребує нового трактування мети, завдань і принципів фізичного виховання;
- авторитарний підхід при складанні програм з фізичного виховання;
- відсутність науково обґрунтованих нормативно-програмових підходів щодо формування мотивації до занять фізичною культурою.

Ключові слова: Закон та державні програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні, нормативні акти та навчальні програми з фізичного виховання в загальноосвітніх закладах, ефективність функціонування системи фізичного виховання підростаючого покоління.

Голуб Л.А., Кириленко А.В. «Реализация закона и Государственной программы развития физической культуры и спорта в Украине, нормативных актах и учебных программах по физическому воспитанию в общеобразовательных заведениях» В статье определено эффективность функционирования системы физического воспитания подрастающего поколения, относительно решения оздоровительных, образовательных и воспитательных заданий в контексте реализации закона и Государственной программы развития физической культуры и спорта в Украине, нормативных актах и учебных программах по физическому воспитанию в общеобразовательных заведениях.

Ключевые слова: Закон и Государственные программы развития физической культуры и спорта в Украине, нормативные акты и учебные программы по физическому воспитанию в общеобразовательных заведениях, эффективность функционирования системы физического воспитания подрастающего поколения.

Постановка проблеми та її зв'язок з іншими дослідженнями. Фізична культура – складова частина загальної культури суспільства, що спрямована на зміцнення, розвиток фізичних, морально-вольових та інтелектуальних здібностей людини з метою гармонійного формування особистості. Основними завданнями фізичної культури і спорту є постійне підвищення рівня здоров'я, фізичного та духовного розвитку населення, сприяння економічному і соціальному прогресу суспільства, а також утвердження

міжнародного авторитету України у світовому співтоваристві. У навчально-виховній сфері (дошкільних виховних закладах, середніх загальноосвітніх) фізкультурно-оздоровча робота здійснюється в поєднанні з фізичним вихованням дітей і молоді, з урахуванням стану здоров'я, рівня фізичного та психічного розвитку[6].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Фізичне виховання є головним напрямом впровадження фізичної культури і становить органічну частину загального виховання, покликано забезпечувати розвиток фізичної культури і становить органічну частину загального виховання, покликано забезпечувати розвиток фізичних морально-вольових, розумових здібностей та професійно-прикладних навичок людини. Фізичне виховання шляхом проведення обов'язкових занять здійснюється в дошкільних виховних, середніх загальноосвітніх відповідно до навчальних програм, затверджуваних у встановленому порядку.

Середні загальноосвітні та професійні навчально-виховні заклади з урахуванням місцевих умов, інтересів і запитів учнів самостійно визначають зміст, форми і засоби їх рухової активності, методи проведення занять з фізичної культури, також організують позанавчальну фізкультурно-спортивну роботу за участю позашкільних навчально-виховних закладів [7].

Державна програма розвитку фізичної культури і спорту [2] розроблена відповідно до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» і спрямована на його практичну реалізацію. Державна програма передбачає вимоги щодо організації підтримки та зміцнення здоров'я різних категорій громадян, вимоги до навчальних програм щодо фізичного виховання, систему програмно-оціночних нормативів і вимог щодо розвитку і підготовленості різних вікових груп населення. Основні напрями розвитку масового самодіяльного спорту та спорту вищих досягнень[5].

Фізична культура і спорт відіграють важливу роль у формуванні, зміцненні, збереженні здоров'я громадян, підвищенні працездатності та збільшенні тривалості активного життя.

Разом з тим в країні має місце недооцінка соціально-економічної оздоровчої і виховної ролі фізичної культури і спорту, відсутня чітко скоординована програма взаємодії різних державних структур і громадських організацій, які беруть участь у фізкультурно-спортивному русі, що негативно позначається на здоров'ї населення і соціально-економічному розвитку держави.

Значне зниження рівня життя, порушення екологічної рівноваги та гіподинамії, що спостерігається за останні роки, призвели до значного погіршення фізичного розвитку людей і рівня їх здоров'я. Різко зросла захворюваність на гіпертонію, стенокардію. За останні роки спостерігається тенденція до зниження середньої тривалості життя чоловіків і жінок, на 10-15 років нижча, ніж у США, Японії. Щороку до лав Збройних Сил України за станом здоров'я не призивається кожний четвертий юнак призовного віку. З початку XXI століття скоротилась чисельність контингенту дітей і підлітків, залучених до регулярних занять у ДЮСШ. Протягом останніх 3-х років на 35 відсотків збільшилась кількість учнівської та студентської молоді, віднесеної до спеціальної медичної групи. За цей період значно зросла група ризику серед частини молоді, що зумовило підвищення кількості неповнолітніх, притягнутих до кримінальної відповідальності. Майже кожний 8 злочин в Україні вчиняється підлітками. На 60 відсотків збільшилась кількість неповнолітніх, які вживають наркотики [7].

Переважає більшість населення, особливо в сільській місцевості, практично позбавлена можливості займатися будь-якими формами фізкультурно-оздоровчої і спортивної роботи. Відсутня чітка система залучення різних вікових груп до занять фізичною культурою і спортом. Дуже мало уваги приділяється фізичному вихованню в сім'ї, середніх загальноосвітніх, професійно-навчально-виховних закладах. Це питання не займає належного місця і в роботі місцевих органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Не задовольняється природна біологічна потреба дітей, учнівської і студентської молоді в руховій активності.

Викликає занепокоєння різке зниження рівня організації фізкультурно-оздоровчої роботи у виробничих колективах, на селі, за місцем проживання та відпочинку. скорочується мережа фізкультурно-оздоровчих і спортивних центрів, Клубів та об'єднань.

Під загрозою руйнування перебуває в цілому досить ефективна система підготовки спортсменів високого класу, які сприяють підвищенню міжнародного авторитету України. Значно скорочується мережа дитячо-соціальних спортивних шкіл, кількість національних змагань і навчально-тренувальних зборів. Продовжується перехід висококваліфікованих фахівців і спортсменів в інші сфери діяльності та їх виїзд за кордон.

Особливе занепокоєння викликає сьогоденний стан утримання і використання матеріально-технічної бази фізичної культури і спорту. Сьогодні в Україні діє більше тисячі стадіонів, плавальних басейнів, спортивних залів, палаців спорту зі штучним льодом, манежів, спортивних майданчиків і полів, що становить лише половину нормативної потреби. Через відсутність стабільних джерел фінансування, ця складна система спортивних споруд практично занепадає і не задовольняє потреб розвитку масового спорту, спорту вищих досягнень, розширення фізкультурно-оздоровчих послуг населенню. Фактично відсутня вітчизняна індустрія виробництва обладнання, інвентаря та інших товарів спортивно-туристичного призначення. Незадовільно розвинута матеріально-спортивна база у сільській місцевості, де на 50% сіл припадає лише один стадіон, на 200% сіл – один спортивний зал, на 700% – один критий плавальний басейн. Майже 60 відсотків населених пунктів не мають спортивних споруд, а ті, що є, не відповідають елементарним санітарно-гігієнічним і технічним вимогам. І як результат – лише троє із ста дітей села мають можливість займатися в дитячо-юнацьких спортивних школах [6].

Мета дослідження – визначити ефективність функціонування системи фізичного виховання підростаючого покоління, щодо вирішення оздоровчих, освітніх та виховних завдань у контексті реалізації закону та державної програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні, нормативних актах та навчальних програмах з фізичного виховання в загальноосвітніх закладах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз становища, що склалося, свідчить про наявність і розвиток таких негативних тенденцій у фізкультурно-спортивному русі:

- недооцінка ролі масової фізичної культури і спорту в соціальному розвитку суспільства, гармонійному удосконаленні особи, утвердженні здорового способу життя;
- зменшення питомої ваги позаурочних занять з фізичного виховання в середніх загальноосвітніх і професійних навчально-виховних закладах та обов'язкових занять у вищих навчальних закладах;
- руйнування ефективних форм організації фізкультурно-оздоровчої роботи в трудових колективах, за місцем проживання;
- недостатня державна підтримка провідних спортсменів, здатних демонструвати високі міжнародні досягнення, незадовільне забезпечення сучасними засобами підготовки національних збірних команд і резерву, невідповідність матеріально-технічної бази та інвентаря міжнародним стандартам, що може призвести найближчим часом до значного відставання спорту вищих досягнень від світового рівня;

- комерціалізація фізкультурно-спортивної галузі та виділення професійного спорту в окрему сферу;
- значне відставання фізичного виховання, фізкультурно-оздоровчої і спортивної роботи особливо в сільській місцевості;
- зменшення державних інвестицій та утримання, реконструкцію і будівництво фізкультурно-спортивних об'єктів, виробництво спортивного одягу і взуття, інвентаря і обладнання, руйнування матеріально-технічної бази, її використання не за призначенням, підвищення цін на фізкультурно-оздоровчі послуги;
- неналежне фінансування наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту та підготовки науково-педагогічних кадрів;

- зниження інтересу профспілкових та інших громадських організацій до проблем розвитку фізичної культури і спорту [1].

Враховуючи стан та основні напрями розвитку фізичної культури спорту в Україні, головною метою сучасних програм є створення необхідних соціально-економічних, нормативно-правових, організаційно-технічних умов та забезпечення антикризових заходів щодо підвищення життєздатності сфери фізичної культури і спорту, її реформування в ході адаптації до ринкових відносин [4].

Методологія та конкретні шляхи підвищення ефективності системи фізичного виховання здійснюється у наступних напрямках – вдосконалення нормативної бази; перегляд критеріїв ефективності системи фізичного виховання; розробка концепції системи фізичного виховання; вдосконалення системи оцінки фізичної підготовленості; обґрунтування змісту фізкультурно-оздоровчих занять; організаційно-методичне забезпечення фізкультурно-оздоровчих занять.

Одним з пріоритетних завдань системи фізичного виховання є впровадження особистісно-орієнтованої моделі формування у дітей знань та навичок здорового способу життя, усвідомленого відношення до збереження здоров'я у зміст оновлених програм з фізичного виховання.

Основними завданнями цих Програм є:

- подальше зміцнення здоров'я населення на принципах здорового способу життя, посилення впливу фізичної культури і спорту на підвищення продуктивності праці, обороноздатності та профілактику правопорушень;
- удосконалення системи підготовки національних збірних команд спортивних резервів, забезпечення пріоритетного розвитку тих видів спорту, в яких спортсмени України спроможні досягти високих результатів на чемпіонатах Європи, світу та Олімпійських іграх;
- збереження і моральне удосконалення матеріально-спортивної бази, підготовка фахівців фізичного виховання, науково-методичного та інформаційного забезпечення фізкультурно-спортивної діяльності;
- сприяння економічного і соціального прогресу, утвердження міжнародного авторитету України [5].

Розбудова національної системи фізичного виховання має стати однією з ланок у ланцюгу соціально-економічних реформ в Україні. Потреба суспільства в психічно і фізично здорових громадян зростатиме залежно від ефективності перебудовних процесів у промисловому сільськогосподарському виробництві. Звичайно, перші кроки в зміцненні здоров'я і фізичному розвитку діти роблять у дошкільному віці і в школі. Аналіз існуючих державних і регіональних програм фізичного виховання свідчить про їх недосконалість. Отож, виникає потреба в створенні нових програм, які відповідали б сучасним вимогам фізичного виховання дошкільників і школярів, були б спрямовані на виховання свідомої особистості, для якої міцне здоров'я стало б у майбутньому умовою досягнення морального і матеріального благополуччя [7].

Актуальність невідкладного вдосконалення змісту системи фізичного виховання дошкільників і школярів обумовлює стан їхнього здоров'я й рухової підготовленості. За даними Міністерства охорони здоров'я України близько 35% дошкільників належать до тих, що часто хворіють, а в початковій школі рухова активність дітей у порівнянні з дошкільниками скорочується на 53-59%; 55-68% учнів страждає респіраторними захворюваннями. У 53% випускників шкіл погіршується зір. Нині діючі в програми з фізичної культури консервативні. До їх основних недоліків належать: жорстка регламентація змісту, що не враховує географічні, екологічні, регіональні, матеріально-технічні та інші умови, які впливають на фізичний розвиток і підготовленість дошкільників і школярів; недостатня наступність програмного матеріалу між різними віковими групами і навчальними закладами, що призводить до його дублювання, слабкий зв'язок фізичного виховання учнів з іншими навчальними дисциплінами, зокрема, валеологією, що знижує ефективність навчання і пропаганди здорового способу життя, наукова необґрунтованість методичних положень щодо нормування рухової активності дошкільників і школярів під час уроків фізкультури та в режимі навчального дня, недостатнє врахування потенційних можливостей застосування засобів фізичної культури у формуванні особистості підростаючого покоління, динаміки його фізкультурно-спортивних інтересів; стереотипність та одноманітність змісту фізичного виховання протягом багатьох років навчання в школі; громіздкість системи нормативів тощо.

Базові програми з фізичної культури для дошкільних і навчальних закладів повинні: мати чітку гуманістичну та оздоровчу спрямованість, сприяти гармонійному фізичному розвитку особистості, вихованню позитивних моральних і вольових якостей. Формуванню усвідомленої готовності в міцному здоров'ї та особистому фізичному вдосконаленню, послідовному привчання дошкільників і школярів до здорового способу життя, систематичних занять фізичною культурою і спортом, містить вимоги до фізичного виховання особи без яких неможлива повноцінна її життєдіяльність; відповідати Державним стандартам освітньої галузі «Фізична культура і здоров'я».

Обсяг навчального матеріалу базової програми повинен відповідати бюджету часу для кожного типу навчально-виховного закладу, передбаченого Законом «Про фізичну культуру і спорт» і «Концепцію державного стандарту загальної середньої освіти в Україні» (базовий навчальний план середньої загальноосвітньої школи). Він має забезпечувати опанування дошкільниками і школярами відповідними руховими діями, що є базовою основою рухової діяльності людини: вмінням правильно ходити, швидко бігати, далеко і високо стрибати, правильно і далеко метати, лазити і перелазити, плавати, пересуватися на лижах тощо, координувати рухи тіла, орієнтуватися у просторі, вмінням грати в рухливі та спортивні ігри, використовувати різноманітні засоби фізичної культури для зміцнення здоров'я, підвищення працездатності організму, активного відпочинку.

ВИСНОВКИ. Таким чином, враховуючи стан розвитку фізичної культури і спорту в Україні, головною метою сучасних програм є створення необхідних соціально-економічних, нормативно-правових, організаційно-технічних умов та забезпечення антикризових заходів щодо підвищення життєздатності сфери фізичної культури і спорту, її реформування в ході адаптації до ринкових відносин.

Подальші свої дослідження вбачаємо у розробці та апробації основних положень змісту навчальних програм, які б сприяли реальній реалізації фізичних можливостей підростаючого покоління.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державні стандарти загальної середньої освіти в Україні. – К., 1997. – 68 с.
2. Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні /Інформ. зб. МО України. – 1996. – № 9. – С. 9–15.
3. Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України // Постанова Кабінету Міністрів України від 15 січня 1996 року. – № 80. – м. Київ. – 31 с.
4. Закон України про освіту // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 21. – С. 84.
5. Закон України про фізичну культуру і спорт // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 14. – С. 80.
6. Указ Президента України № 640/2008 від 21.07.2008. «Про пріоритети розвитку фізичної культури і спорту в Україні».
7. Шкрібтій Ю.М. Стан та напрями удосконалення системи фізичного виховання молоді /Ю.М.Шкрібтій // Спортивний вісник. – 2005. – № 1. – С.13–16.

Гринь А.Р., Голец А.В

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

ОСОБЕННОСТИ ПРОЯВЛЕНИЯ ЦЕННОСТНЫХ ОРИЕНТАЦИЙ И ЖИЗНЕННЫХ СФЕР У СПОРТСМЕНОВ С УЧЕТОМ КВАЛИФИКАЦИИ И ПОЛОВЫХ РАЗЛИЧИЙ

Проведено дослідження, яке спрямоване на вивчення ціннісних орієнтацій і життєвих сфер у кваліфікованих спортсменів. У дослідженні брали участь 143 кваліфікованих спортсмена у віці від 17 до 23 років. Аналіз проводився серед двох груп респондентів. У першу групу увійшли - МС, МСМК і ЗМС, а у другу – КМС, перший, другий розряд. Виявлено, що цінності «досягнення» і «соціальні контакти» набрали більше балів у спортсменів, які мають кваліфікацію КМС і нижче, ніж ті, у кого кваліфікація МС і вище. Серед досліджуваних життєвих сфер особистості, сфери «освіти та навчання» і «суспільне життя» набрали більше балів у спортсменів, які мають кваліфікацію КМС і нижче, ніж у МС і вище. Визначено, що у жінок статистично достовірним є переважання ціннісної орієнтації «досягнення» (7,02 стіна), а у чоловіків – «духовного задоволення» (6,32 стіна). Життєві сфери у жінок більш виражені, ніж у чоловіків, зокрема сфера «професійного життя» (6,46 стіна).

Ключові слова: ціннісні орієнтації, життєві сфери, особистісний смисл, ціннісно-смыслова сфера.

Гринь А.Р., Голец А.В. Особенности проявления ценностных ориентаций и жизненных сфер у спортсменов с учетом квалификации и половых различий. Проведено исследование, направленное на изучение ценностных ориентаций и жизненных сфер у квалифицированных спортсменов. В исследовании принимали участие 143 квалифицированных спортсмена в возрасте от 17 до 23 лет. Анализ проводился среди двух групп респондентов. В первую группу вошли – МС, МСМК и ЗМС, а во вторую группу – КМС, первый, второй разряд. Обнаружено, что ценности «достижения» и «социальные контакты» набрали больше баллов у спортсменов имеющих квалификацию КМС и ниже, чем те, у кого квалификация МС и выше. Среди исследуемых жизненных сфер личности, сферы «образования и обучения» и «общественная жизнь» набрали больше баллов у спортсменов имеющих квалификацию КМС и ниже, чем у МС и выше. Определено, что у женщин статистически достоверным является преобладание ценностной ориентации «достижения» (7,02 стена), а у мужчин – «духовного удовлетворения» (6,32 стена). Жизненные сферы у женщин более выражены, чем у мужчин, в частности сфера «профессиональной жизни» (6,46 стена).

Ключевые слова: ценностные ориентации, жизненные сферы, личностный смысл, ценностно-смысловая сфера.

Green O., Golec A. Features of display of the valued orientation and vital spheres for sportsmen taking into account qualification and sexual distinctions. A study sent to the study of the valued orientations and vital spheres for skilled sportsmen is under taken. In research 143 skilled sportsmen took part in age from 17 to 23 years. An analysis was conducted among two groups of respondents. The first group was entered by – MN, МСМК and ЗМС, and in the second group – КМС, the first, the second of categories. It is discovered that the values of "achievement" and "social contacts" collected more points for the sportsmen of having qualification of КМС and below, than those, for whom qualification MN and higher. Among the investigated vital spheres of personality, the spheres of "education and educating" and "public life" collected more points for the sportsmen of having qualification of КМС and below, than those, for whom qualification at MN and higher. It is certain that for women statistically reliable is predominance of the valued orientation of "achievement" (7,02 wall), and for the men of –of "spiritual satisfaction" (6,32 wall). Vital spheres for women are more expressed, than for men, in particular sphere of "professional life" (6,46 wall).

Key words: the valued orientations, vital spheres, personality sense, valued-semantic.

Постановка проблеми. В сучасній психології все більше уваги приділяється розгляду людини як суб'єкта життєвих змін, визнається важливість суб'єктивного розуміння світу, а також, зростає значущість ціннісних і смислових аспектів людського існування. По думці таких авторів, як Леонтьєв Д.А. і др. ціннісно-смыслова сфера є найважливішим компонентом структури особистості. Вона усваюється індивідуальним розумінням, а цінності і смисли з точки зору психології цікаві не стільки як універсальні категорії, скільки як детермінанти, що лежать в основі вибору життєвого шляху, визначають поведінку людини [2, 3]. Сучасний спорт в силу своїх специфічних особливостей пред'являє дуже різноманітні і високі вимоги до психічних якостей спортсмена. В свою чергу, відомо, що ціннісно-смыслова сфера особистості складається в процесі соціалізації в результаті зіставлення власних потреб, мотивів, інтересів і переконань людини з суспільними вимогами, нормами і ідеалами, а її зміст визначає центральну позицію особистості і надає значення діяльності людини. В процесі занять спортом, в залежності від спортивного стажу, кваліфікації і статі спортсмена, змінюється його сприйняття оточуючого світу, що внаслідок цього, суттєво впливає на його поведінку і поступки.